

รหัสโครงการ: RDG4730010

ชื่อโครงการ: กองทุนประกันอนาคต: ขนาดและการบริหารจัดการ ระยะที่ 1

ชื่อนักวิจัย: พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์¹, ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์², ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิ³
¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ²คณะวิทยาการจัดการ
และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ³คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น

email address: Peerasit@kku.ac.th

ระยะเวลาโครงการ: พฤศจิกายน 2546 – เมษายน 2547

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) คาดประมาณจำนวนประชากรในปัจจุบันและในอีก 20 ปีข้างหน้า โดยจำแนกตามอายุและอาชีพ 2) คาดประมาณเงินรายได้ของประชากรในวัย 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามอายุและอาชีพ การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการจำลองตัวแบบระบบเชิงพลวัต โดยได้นำเอาข้อมูลสถิติภูมิจากการสำรวจ การสำมะโนประชากร และการคาดประมาณประชากรในอดีตมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บมาจากระบวนการกลุ่ม

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยจะมีประชากรเพิ่มเป็น 70.6 ล้านคน และโครงสร้างของประชากรจะเปลี่ยนไป ประชากรเด็กจะมีสัดส่วนลดลงเหลือเพียงประมาณร้อยละ 18 ในขณะที่ประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นเกือบร้อยละ 20 นอกจากนั้นยังพบว่า ประเทศไทยจะมีอัตราส่วนการพึ่งพิงของผู้สูงอายุสูงที่สุดเท่าที่เคยมีมา คือ เป็น 30.9 ในปี พ.ศ. 2568 เมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอาชีพของแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า โครงสร้างเศรษฐกิจไทยเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจบนพื้นฐานของระบบเกษตรกรรมมาเป็นเศรษฐกิจบนพื้นฐานของอุตสาหกรรมและการบริการ นอกจากนี้ยังคาดคะเนกันว่า ในอีก 20 ปี ข้างหน้าผู้ประกอบอาชีพอิสระและส่วนตัว และกลุ่มที่เป็นลูกจ้างภาคธุรกิจเอกชนจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ข้าราชการหรือลูกจ้างรัฐบาล และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพทางการเกษตรมีแนวโน้มลดลง

ในการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระเป็นผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยตลอดด้วยแรงงานสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ทั้งหมด และเป็นที่คาดคะเนว่าเงินรายได้ส่วนบุคคลของประชากรในอนาคตจะมีมากขึ้น ดังนั้นฐานภาษีในส่วนนี้จะสูงขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มอาชีพอิสระ ดังนั้น รัฐบาลที่จะพัฒนาระบบเงินกองทุนประกันอนาคตโดยดึงผู้อยู่นอกระบบเงินเดือนให้เข้ามาสู่การออม ซึ่งนอกจากจะเป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวแล้ว ยังเป็นการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีอายุช่วงหลังการทำงานที่ยาวนานขึ้น การจัดตั้งกองทุนดังกล่าวน่าจะส่งผลให้เกิดวินัยในการออมของคนในสังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในวัยชราอย่างมีคุณภาพ และไม่เป็นการละเลยดูแลคนรุ่นหลัง

Project Code: RDG4730010

Project Title: Future Assurance Fund: Size and Management Issues Phase I

Investigators: Kamnuansilpa P.¹, Patmasiriwat D.², Wongthanavas S.³

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, ²Faculty of Management and Information Sciences, Naresuan University, ³Faculty of Nursing, Khon Kaen University

email address: Peerasit@kku.ac.th

Projection Duration: November 2003 – April 2004

The objectives of this research were to project population by age group and occupation in the next 20 years, and to estimate the income of population aged 15 years and above. This research employed the technique of System Dynamic Modeling to analyze secondary data collected from previous surveys, censuses, and past population projections along with primary data collected in several sessions of group process.

This study projected that in 2025 Thailand would have a total population of 70.6 million. It was shown clearly that the age structure of Thai population would change markedly. The proportion of population aged 14 years and under would decline to 18 percent, while the proportion aged 60 years and above would increase to nearly 20 percent. Thailand would have the highest aged dependency ratio ever recorded at 30.9 percent in 2025. This study also projected that the country would be undergoing a rapid economic transformation, from agricultural based to industrial and services based economy. The proportion of employees in private sector and the proportion in independent or professional work would be increasing, while the proportions of government employees and agricultural related workers would be declining. This study also found that independent or professional workers enjoyed the highest average lifetime earning. The increasing income, particularly of those who had a business of their own would widen the tax base. Thailand should capitalize this trend by setting up a future assurance fund as a safety net for the expected increasing number of elderly persons. A special effort should be made to attract those who are currently not in the salary system to contribute to the fund, which will stimulate economic growth and provide economic security for the elderly persons, who are expected to live longer. Further, it is theorized that having a fund of this type will help discipline the Thais to regularly save a part of their earning for their expenses in old age, thus not having to burden their own progeny.